

Міністерство освіти і науки України
Одеська обласна рада
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська національна наукова бібліотека
Одеська обласна універсальна
наукова бібліотека ім. М. С. Грушевського
Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв
Харківська державна академія культури
Університет Країни Басків (Іспанія)
Одеський національний політехнічний університет

**ІНФОРМАЦІЙНА ОСВІТА
ТА ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ
XXI СТОЛІТТЯ**

МАТЕРІАЛИ

XII Міжнародної науково-практичної конференції

*м. Одеса
11–13 вересня 2019 року*

За загальною редакцією
В. Г. Спрінсяна

Одеса
«Астропринт»
2019

УДК 378.4.007(477.74)(063)

I-741

Редакційна колегія:

Г. О. Оборський — доктор технічних наук, професор, дійсний член Академії інженерних наук України, заслужений працівник освіти України, ректор Одеського національного політехнічного університету;

В. Г. Спрінсян — кандидат мистецтвознавства, доцент, заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій ОНПУ, голова Асоціації документознавців України;

В. М. Шейко — доктор історичних наук, професор, дійсний член (академік) Національної академії мистецтв України, ректор Харківської державної академії культури;

О. В. Шевченко — доктор наук з соціальних комунікацій, професор кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій Одеського національного політехнічного університету;

Т. В. Розова — доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри культурології, мистецтвознавства та філософії культури Одеського національного політехнічного університету;

М. М. Чурсін — доктор педагогічних наук, доцент кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій Одеського національного політехнічного університету;

Н. Ф. Баландіна — доктор філологічних наук, професор кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій Одеського національного політехнічного університету;

В. Ю. Жарких — доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії та методології науки Одеського національного політехнічного університету;

С. Х. Литвин — доктор історичних наук, професор, проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (Київ, Україна);

Т. В. Новальська — доктор історичних наук, професор, зав. кафедри інформаційних технологій Київського національного університету культури і мистецтв;

Мадарьяга Неря — PhD-доктор філософії, професор класичних і слов'янських мов гуманітарного факультету Університету Країни Басків (Іспанія);

О. М. Анісімова — доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри інформаційних систем управління факультету математики та інформаційних технологій Донецького національного університету імені Василя Стуса (Вінниця, Україна);

Ю. С. Амельченко — заслужений працівник культури України, директор Одеської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. М.С. Грушевського;

Ю. І. Палеха — кандидат історичних наук, професор завідувач кафедри документознавства та інформаційно-аналітичної діяльності Європейського університету (Київ, Україна);

Т. Л. Бірюкова — кандидат наук з соціальних комунікацій, доцент кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій Одеського національного політехнічного університету;

О. О. Татакі — старший викладач кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій Одеського національного політехнічного університету

Відповідальна за випуск **О. О. Татакі**

Друкується за рішенням вченої ради Одеського національного політехнічного університету (*протокол №9 від 25 червня 2019 року*)

Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI I-741 століття: матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 11–13 вересня 2019 року) / за заг. ред. В. Г. Спрінсяна ; ред. кол.: Г. О. Оборський, В. Г. Спрінсян, В. М. Шейко [та ін.] ; відп. за вип. О. О. Татакі. — Одеса : Астропринт, 2019. — 312 с.

ISBN 978-966-927-534-9

Збірник укладено на основі матеріалів XII Міжнародної науково-практичної конференції з проблем інформаційної освіти, комунікативної компетенції, інформаційної культури сучасного фахівця, філософії кроскультурної комунікації та розробки й впровадження інноваційних освітніх технологій. До збірника також увійшли статті й тези доповідей, в яких розглядаються актуальні проблеми кола наук із соціальних комунікацій та суміжних галузей знань.

Розрахований на наукових працівників, фахівців інформаційної сфери, викладачів, аспірантів, студентів і всіх, хто цікавиться заявленою проблематикою.

УДК 378.4.007(477.74)(063)

Матеріали конференції публікуються в авторській редакції

Відповідальність за зміст статей покладається на авторів

ISBN 978-966-927-534-9

<i>Чередник Л.</i>	Фактори виникнення комунікативних бар'єрів та шляхи їх подолання	69
<i>Климков А.</i>	Информационный менеджмент в научно-технологических парках (на примере Республики Беларусь)	73
<i>Kobelchuk Tetiana</i>	Poble Espanyol muzeum pod otwartym niebem	79
<i>Сікорська В.Ю., Блінська Ю.М.</i>	Інформаційна компетентність державного службовця: структура та специфіка формування	82
<i>Татакі О.О., Татакі Д.Д.</i>	Нормативно-правове забезпечення комунікативної взаємодії у сфері публічного управління	92
<i>Сакута А., Бірюкова Т.</i>	Інформаційний консалтинг: розвиток в Україні та світі	96
<i>Татакі О.О., Паламарчук Ю.О.</i>	Взаємодія органів державної влади й наукового співтовариства: досвід Фінського метеорологічного інституту	100
<i>Зірчак Г.П., Марушак Д.В.</i>	Вплив маніпулятивних технологій на суспільну думку за допомогою PR-інструментарію	104
<i>Лавренюк В.В., Ковальова Є.</i>	Діловий етикет у різних країнах.....	109
<i>Татакі О.О., Соловійова С.Г.</i>	Інформаційне забезпечення системи охорони державної таємниці	117

СУЧАСНІ ОСВІТНЬО-ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

<i>Булгар В.В., Колесниченко Е.З., Клёнова И.В.</i>	Создание электронных дидактических средств обучения иностранных студентов дисциплинам естественно-научного цикла на подготовительном этапе	121
<i>Чурсин Н.Н.</i>	О контурах информационной профессии в информационном обществе	126

УДК 001.32:551.5(480)+327:352/354:502/504

О.О. Татакі,
Ю.О. Паламарчук

ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ Й НАУКОВОГО СПІВТОВАРИСТВА: ДОСВІД ФІНСЬКОГО МЕТЕОРОЛОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ

Обґрунтовується можливість застосування у нашій країні досвіду ефективної партнерської взаємодії Фінського метеорологічного інституту з органами державної влади на місцевому та міжнародному рівнях.

Ключові слова: *Фінський метеорологічний інститут, партнерська взаємодія, органи державної влади, міжнародна співпраця.*

Існування сучасних держав світу неможливо уявити без різносторонньої партнерської взаємодії між владними структурами та науковим співтовариством. Зокрема сучасний обсяг і динамічний характер управлінської інформації потребує науково-експертної підтримки та впровадження здобутків науковців у різні сфери життя суспільства, що стає необхідною мовою прийняття ефективних управлінських рішень. Можемо стверджувати, що від ефективності взаємодії влади і науки залежить успішність державного управління і, в кінцевому підсумку, доля нашої країни.

Очевидним є той факт, що наука через свою важливість і необхідність для розвитку суспільства повинна постійно підтримуватися та фінансуватися державою. Це підтверджується відповідними нормативно-правовими актами, прийнятими у нашій державі, серед яких Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» [3], розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів щодо реформування вітчизняної наукової сфери» [2], постанова Кабінету Міністрів України «Про утворення Національної ради України з питань розвитку науки і технологій» тощо. Цими документами декларується забезпечення ефективної взаємодії представників наукової громадськості, органів виконавчої влади та реального сектору економіки у формуванні та реалізації єдиної державної політики у сфері наукової і науково-технічної діяльності.

Проте, на думку академіка НАН України В. Локтева, «катастрофічна неспроможність зрозуміти світоглядне й, насамперед практичне значення науки для розвитку суспільства стала, на жаль, хронічною хворобою українського політикуму, в якому є чимало титулованих науковими ступенями і званнями персон» [1, с. 9].

У зв'язку з цим, варто звернути увагу на міжнародний досвід організації взаємодії влади і науки для ефективного використання потенціалу науки у вирішенні завдань державного управління. Цікавим прикладом реалізації партнерської взаємодії з органами місцевої влади є діяльність Фінського метеорологічного інституту (ФМІ) у м. Гельсінкі (<https://en.ilmatieteenlaitos.fi>).

«Приблизно половина з 720 осіб персоналу ФМІ працює у сфері науково-дослідних розробок» (переклад – наш О.Т., Ю.П.), – стверджує Петтері Таалас, який, пропрацювавши 11 років на посаді генерального директора ФМІ, протягом найближчих 4–8 років буде очолювати Всесвітню метеорологічну організацію (ВМО), штаб-квартира якої знаходиться в Женеві. Як метеоролог з глобальними повноваженнями, Таалас підкреслює необхідність довести до відома осіб, що приймають рішення, сутність питань, які непокоять вчених (переклад – наш О.Т., Ю.П.): «Хоча зміна клімату не означає кінець світу, незаперечні наукові факти показують, що це буде істотною проблемою людства у найближчі десятиліття і навіть довше, якщо не вживати рішучих заходів» (<https://finland.fi/ru/biznes-i-innovatsii/meteorolog-dlja-mira/>).

Варто відзначити, що міжнародна співпраця є невід'ємною частиною функціонування Фінського метеорологічного інституту. Науковці-дослідники ФМІ беруть активну участь як у європейських так і у глобальних науково-дослідних програмах, а також тісно співпрацюють з іншими метеорологічними службами по всьому світу: міжнародне співробітництво та експертні послуги у понад 60 країн з 2012 року, серед яких країни Центральної Азії, Тихоокеанського регіону та Південно-Східної Європи. Тобто, Фінський метеорологічний інститут є провідним експертом у кількох наукових напрямках, а також допомагає іншим країнам, особливо країнам, що розвиваються, у розвитку їх метеорологічного обслуговування та контролю якості повітря.

Яскравим прикладом такої міжнародної взаємодії є успішно реалізований з 2014 по 2016 рік Фінсько-киргизький метеорологічний проект між Фінським метеорологічним інститутом і Киргизгідрометом

– проект розвитку з бюджетом 500 000 євро, який фінансувався за рахунок коштів Інституту інституційного співробітництва Міністерства закордонних справ Фінляндії. Загальною метою цього проекту стало сприяння економічному розвитку і зниження ризиків для втрати життя та майна через складні погодні, кліматичні та екологічні явища у суспільстві Киргизії. Результатами цієї співпраці зокрема стало підвищення спроможності Киргизгідромету забезпечувати інформаційну підтримку роботи служб раннього попередження щодо погодних, кліматичних і екологічних умов на користь суспільства Киргизстану, а саме, підвищено кількість, покращено якість і своєчасність інформації, послуг і продуктів, що поширюються для громадськості та органів влади (<https://en.ilmatieeenlaitos.fi>).

На місцевому рівні для інформування міської Адміністрації Гельсінкі щодо наукових розробок та можливості їхнього впровадження, у травні 2019 року учасниками проектної групи, що займається зокрема моделюванням якості повітря, було проведено ряд заходів серед яких презентація «Сценарії якості повітря (викидів) для Фінляндії та Гельсінкі» науковців-дослідників Юлії Паламарчук, Михайла Софієва і розробників моделі SILAM (Система для інтегрованого моделювання складу атмосфери, Софієв, 2015) [5]. Метою даного заходу стало представлення результатів серії численних експериментів з моделлю SILAM щодо оцінки чутливості концентрацій забруднюючих речовин в повітрі до зниження викидів з потенційно контрольованих джерел. Для Фінляндії був розроблений список сценаріїв на 2030 рік, в основу яких було покладено дані викидів, що спостерігалися на території країни за 2015 рік. Загалом, 13 випадків сценаріїв були сформульовані в спеціальних наборах даних про викиди і були розраховані за допомогою моделі SILAM з дуже високою роздільною здатністю (~ 1–2,5 км). Дане дослідження було сфокусовано на поліпшенні екологічних умов через скорочення викидів з різних джерел. Вплив потенційного впровадження заходів з обмеження викидів оцінюється на національному рівні по всій країні. Стратегії скорочення в основному орієнтовані на міські райони зі спробою визначити як промисловий вплив, так і діяльність, пов'язану зі щільністю проживання населення.

У центрі уваги знаходяться наступні аспекти: зменшення викидів твердих часток 2.5 (розмірами до 2,5 мікрметрів), SO₂, NO₂ з

точкових джерел на 10%; скорочення викидів (10%); обмеження аміаку від сільськогосподарського сектору (10%); скорочення викидів пилу від транспорту в залежності від заходів обробки поверхні доріг для запобігання ожеледі для кожної кліматичної зони (у Фінляндії) окремо; зменшення на 20% шипованих шин автомобілів, зокрема у великих муніципалітетах; впровадження національних стандартів і вимог до фільтрації викидів від пічних труб та для контролю викидів від печей приватного опалення й саун. Так було встановлено, що вища ефективність очікується від реалізації скорочення галузевих викидів, ніж від викидів пов'язаних з активністю населення у містах.

Використовуючи наявний досвід Фінського метеорологічного інституту та інструмент прямої технічної взаємодії «TWINNING» [4], вважаємо можливим впровадження подібної партнерської взаємодії між органами влади та науковим співтовариством у нашій країні із залученням висококваліфікованих фахівців документно-інформаційної та природоохоронної сфер.

Таким чином, вважаємо, що об'єктом подальшого дослідження є взаємодія органів державної влади з науковими організаціями, науковим співтовариством при здійсненні державного і муніципального управління (формуванні та реалізації державно-управлінських рішень) з метою підвищення ефективного управління нашої країни шляхом взаємодії та максимального розкриття інтелектуального потенціалу нації, сконцентрованого у науковому співтоваристві.

Список використаних джерел

1. Локтев В. М. Збереження та відновлення науки – запорука розвитку України як передової держави // Вісник НАН України. – 2012. – № 1. – С. 9–19.
2. Про затвердження плану заходів щодо реформування вітчизняної наукової сфери : розпорядження Кабінету Міністрів України № 776-р від 17 жовтня 2018 р. [чинний, поточна редакція від 17.10.2018]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776-2018>
3. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України № 848-VIII від 26.11.2015 [чинний, поточна редакція від 07.03.2018]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
4. Татакі О.О., Паламарчук Ю.О. Соціально-філософський аспект впровадження інструменту «TWINNING» в Україні // Інформаційна

освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття : зб. мат. XI Міжнар. наук.-практ. конф., Одеса, 12–14 вересня 2018 року. – Полтава : ПП «Астроя». – С. 305 – 308.

5. Sofiev, M., Vira, J., Kouznetsov, R., Prank, M., Soares, J., & Genikhovich, E. (2015). Construction of an Eulerian atmospheric dispersion model based on the advection algorithm of M. Galperin: dynamic cores v.4 and 5 of SILAM v.5.5. *Geoscientific Model Development*, 8, 3497–3522. <https://doi.org/10.5194/gmd-8-3497-2015>.

The successful experience of the effective interaction of the Finnish meteorological institute with the governmental authorities on the local and international levels is presented. The necessity of close cooperation between scientific experts and governmental institutions in Ukraine is highlighted.

Keywords: *Finnish Meteorological Institute, partner interaction, governmental authorities, international cooperation.*

УДК 316.4+159.9

Г.П. Зірчак, Д.В. Марущак

ВПЛИВ МАНІПУЛЯТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА СУСПІЛЬНУ ДУМКУ ЗА ДОПОМОГОЮ PR-ІНСТРУМЕНТАРІЮ

У статті розглянуто технології та інструменти управління поведінкою, свідомістю та інстинктами людини.

Ключові слова: *маніпуляції, способи маніпулювання, об'єкт маніпуляцій, інструменти PR.*

Для того щоб розповсюджувана інформація принесла правильний і потрібний результат, треба детально вивчити методи її донесення та обрати потрібний інструмент. Оскільки ми розуміємо під маніпуляцією процес впливу на психіку людини, буде незайвим короткий екскурс в сферу психології. Відомо, що психіка виконує дві основні функції: функцію суб'єктивного відображення об'єктивного світу і функцію управління поведінкою людини. При цьому існують дві сфери